

Międzynarodowa Konferencja „Pamięć Przestrzeni – Przestrzenie Pamięci”

Data: 19 października 2016 r.

Miejsce: Aula Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Organizator: Wydział Rzeźby ASP w Krakowie

Finansowanie: DS Wydziału Rzeźby, dotacja celowa rektora ASP w Krakowie, Program Erasmus +

Program, koordynacja i merytoryczny zakres Konferencji: dr Bartłomiej Struzik (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie)

Zespół organizacyjny: mgr Michał Dąbek, mgr Jan Kuka, mgr Michalina Bigaj

Kuratorzy wystawy towarzyszącej Konferencji „Pamięć Przestrzeni – Przestrzenie Pamięci”:

mgr Michał Dąbek, mgr Jan Kuka

Uczestnicy konferencji:

Otwarcie konferencji:

JM prof. Stanisław Tabisz – rektor Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Dr hab. Ewa Janus prof. ASP – dziekan Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie

Gość Specjalny Konferencji: prof. Juhani Pallasmaa (Finlandia)

Wykładowcy:

prof. Quentin Stevens (Royal Melbourne Institute of Technology – School of Architecture and Design)

“Memorials as Spaces of Engagement”

prof. Jürgen Weidinger (Technische Universität Berlin)

„Designing Atmosphere. Rethinking Cities“

prof. Maggie McCormick (Centre for Art, Society and Transformation – RMIT Australia)

“The Spaces of Borrowed Memory”

prof. Michael Heurich (University College Dublin – Irlandia)

dr hab. Robert Kaja (Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku – Polska)

“Podmiotowość Miejsca”

dr Piotr Winskowski (Politechnika Krakowska Wydział Architektury i Urbanistyki)

„Kontekst Formy i Doświadczenie Przestrzeni”

mgr Michał Dąbek, mgr Jan Kuka (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie)

„Przestrzeń – tworzywo w rozwiązaniach pomnikowych”

Uczestnicy panelu dyskusyjnego:

prof. Andrzej Getter (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie)

prof. Bogusz Salwiński (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie)

dr Piotr Winskowski (Politechnika Krakowska Wydział Architektury i Urbanistyki)

Moderator panelu dyskusyjnego i prowadzący Konferencję:

dr Bartłomiej Struzik (Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie)

Zakres merytoryczny:

Międzynarodowa konferencja naukowa „Pamięć Przestrzeni – Przestrzenie Pamięci” w roku 2016 ukierunkowana została na zagadnienie przestrzeni pomników, ich specyficznej formy rzeźbiarskiej, przekazu emocjonalno-znaczeniowego i uwarunkowań historyczno-kulturowych. W konferencji udział wzięły osoby posiadające wybitny dorobek twórczy oraz osiągnięcia w zakresie realizacji pomnikowych a także prowadzące dydaktykę i działalność naukową w tym obszarze. Międzynarodowa konferencja „Pamięć Przestrzeni – Przestrzenie Pamięci” przyczyniła się w sposób istotny do upowszechnienia dorobku i wzmocnienia potencjału naukowego Katedry Projektowania Architektoniczno-Rzeźbiarskiego Wydziału Rzeźby ASP w Krakowie oraz stała się istotnym i merytorycznym głosem w debacie nad jakością, funkcją i charakterem rozwiązań pomnikowych oraz znaczeniem charakteru przestrzeni publicznych w kształtowaniu atmosfery współczesnych miast.

Gościem specjalnym konferencji był Prof. Juhani Pallasma, który podczas rozmowy z prof. Piotrem Bożykiem i dr Bartłomiejem Struzikiem zwrócił uwagę na aspekt pamięci „historycznej” i pamięci ciała oraz podkreślił rolę wyobraźni w budowaniu rozwiązań przestrzennych oraz ich dalszej percepcji.

Wystąpienie prof. Jürgena Weidingera było skupione wokół kwestii doboru środków formalnych w budowaniu nastroju – atmosfery miejsca oraz możliwych śladach pamięci zapisanych w rozwiązaniach przestrzennych. Prof. Weidinger przedstawił autorską metodologię, usystematyzowaną w szczegółowych etapach procesu projektowego, której celem jest osiągnięcie zamierzonych przez autora nastrojów – atmosfer w przestrzeni publicznej.

Prof. Quentin Stevens przedstawił zarys ewolucji formy pomników w okresie od XIX do pocz. XXI w. zwracając uwagę na charakterystyczny dla poszczególnych okresów dobór środków formalnych i strategii przestrzennych. Prof. Stevens szerzej omówił najnowsze rozwiązania pomnikowe, które definiuje jako „przestrzenie zaangażowania” – rozwiązania otwarte na indywidualną interpretację,

subiektywne przeżycie emocjonalne i wymagające od odbiorcy aktywnej postawy poznawczej.

Prof. Maggie McCormick w swoim wystąpieniu poruszyła problem „pamięci zapożyczonej” (borrowed memory) oraz kwestie związane z upamiętnieniem w przestrzeni cyfrowej i swoistej „cyfryzacji pamięci”.

Tematem wystąpienia prof. Michaela Heuricha było przybliżenie specyficznej, eksperymentalnej dydaktyki w ramach europejskiej sieci Cross-Border Network podejmującej problemy związane z migracją, historycznymi uwarunkowaniami współistnienia mniejszości i społeczeństw lokalnych oraz szeroko rozumianym problemem „pamięci”.

Prof. Robert Kaja w wykładzie pt. „Podmiotowość Miejsca” przedstawił analizę formalną monumentalnych realizacji pomnikowych w Treblince i Bełżcu oraz program przestrzenny cmentarzy wojennych w Katyniu, Miednoje i Charkowie.

Dr Piotr Winskowski skupił się na ekspresji formy architektonicznej i jej wizualnej transformacji wobec przemian historycznych.

Mgr Michał Dąbek i mgr Jan Kuka przedstawili wykład prezentujący potencjał przestrzeni jako nadrzędnej wartości w kształtowaniu rozwiązań pomnikowych. W ramach prezentacji odnieśli się do wspólnego, autorskiego rozwiązania pomnika Sławika i Antalla w Katowicach.